

Pszczółka – indywidualny trener czytania (aplikacja online) Ocena na potrzeby Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Sportu RC

We współczesnym tzw. informacyjnym społeczeństwie nie można sobie poradzić bez dobrze opanowanej umiejętności czytania. Nawet najprostsze profesje wymagają umiejętności czytania na choćby podstawowym poziomie. Wymaga tego codzienne życie bez względu na sytuację – w sklepie, w utrzymywaniu relacji interpersonalnych, w trakcie prowadzenia samochodu, wychowania dzieci, czy spędzania czasu wolnego, itp.

Aby opanować umiejętność czytania na wymaganym poziomie uczniowie muszą przyswoić poprawną technikę czytania opierającą się na płynności i odpowiednim tempie. Co więcej, równocześnie muszą też opanować umiejętność rozumienia czytanego tekstu, a więc muszą umieć go odtwarzać, interpretować, utrzymywać szczegóły, rozumieć sekwencje uszeregowanych informacji, wnioskować z podanych informacji – wszystko to jest związane z jego rozumieniem.

Uwarunkowania rozwoju umiejętności czytelnicy są ściśle związane z całym szeregiem procesów poznawczych, wymagających sięgania głębiej do struktur poznawczych jednostki. Chodzi między innymi o uwarunkowania mowy oraz zdolności językowe, o jakościowy rozwój świadomości fonemicznej, o odpowiedni poziom pamięci krótkotrwałej oraz roboczej, a także o opanowanie tzw. proceduralnego systemu nauczania.

Jeżeli stwierdzamy nieskuteczne przyswajanie umiejętności czytelnicy w trakcie pierwszych lat uczęszczania do szkoły, należy jak najszybciej interweniować i szukać odpowiednich form wsparcia i rozwoju. Niedostateczny poziom czytania może prowadzić do niepowodzeń w procesie wychowawczym, do zbędnych frustracji, obniżania motywacji do pracy w szkole, w skrajnych przypadkach do przedwczesnego ukończenia procesu edukacji, pomimo tego że dziecko dysponuje dostatecznym potencjałem do opanowania przerabianego materiału. Czytanie jest ważnym elementem wszystkich przedmiotów nauczania na wszystkich poziomach nauki.

Aplikacja Pszczółka kładzie nacisk na ćwiczenie wszystkich wyżej wymienionych umiejętności i zdolności oraz w pełni przedstawia jednolity plan pracy dla uczniów, którym z różnych powodów czytanie sprawia trudności, bez względu na to, czy chodzi o brak praktyki, niewłaściwie dobraną formę ćwiczenia lub poważniejsze komplikacje w indywidualnych zaburzeniach uczenia. Pszczółka potrafi zaproponować dziecku dostosowane do jego potrzeb programy i ćwiczenia, które pomogą mu w rozwoju zdolności czytania. Liczba ćwiczeń, które oferuje Pszczółka, wliczając w to różne poziomy trudności i wszechstronności form ćwiczeń jest godna podziwu i zdecydowanie ułatwia codzienną pracę z dziećmi. W tradycyjnych ćwiczeniach dochodzi czasem do sytuacji, że dziecko zna już tekst, czy też właściwą odpowiedź na pamięć i przez powtarzanie tego samego niczego nie ćwiczy, co również prowadzi do stagnacji i niechęci do dalszej pracy, ponieważ efekt jest niewidoczny. Wszystkie takie problemy Pszczółka rozwiązuje.

Ważną częścią składową aplikacji jest diagnostyka umiejętności czytelnicy, którą można wykonać na samym początku korzystania z aplikacji. Co więcej, aplikacja równocześnie i na bieżąco śledzi osiągnięcia konkretnego użytkownika podczas pracy z nią. Oznacza to, że nauka nie przebiega w zależności od wieku czy też stopnia nauki dziecka, lecz na podstawie jego faktycznych osiągnięć i wyników, co jest niezmiernie ważne w trakcie edukacji. Rozpoczęcie nauki powinno rozpocząć się na poziomie zrozumiałym, możliwym do opanowania i robienia postępów w odpowiednim tempie zgodnie z potrzebami dziecka – są to podstawowe zasady prawidłowego rozwoju umiejętności czytelnicy i motywacji do dalszej nauki. Wydaje się, że chodzi o proste zasady pracy, na których oparte są metody wszystkich poradni, jednak w większości szkół ze względu na obowiązek poświęcania czasu wszystkim uczniom w klasie równocześnie oraz potrzebę realizacji programu nauczania nie ma faktycznej

możliwości wykorzystania takiej aplikacji. Jeśli dziecko z jakiegoś powodu nie jest w stanie opanować materiału w określonym czasie, traci motywację do pracy, a nadrobienie i uzupełnienie materiału sprawia mu trudności.

Niewątpliwą zaletą aplikacji Pszczółka jest również korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjnych. Program online jest często dla dzieci atrakcyjniejszy niż praca z książką i zeszytem zbytnio przypominającymi środowisko szkolne, które nieraz jest już przez dziecko kojarzone z niepowodzeniem i brakiem sukcesu. Poza tym forma programu umożliwia nieustanne aktualizacje, szybkie uzupełnienia, poprawki, dodawanie nowych ćwiczeń, które mogą mieć dla dziecka ważne znaczenie.

Praca twórców Pszczółki nigdy się nie kończy, dzięki czemu dostarczają dzieciom znaczącą liczbę materiałów roboczych. Ponadto korzystanie ze środowiska elektronicznego umożliwia śledzenie postępu dzieci i ułatwia pracę nauczycielom, pracownikom poradni czy też rodzicom, ponieważ aplikacja sugeruje w jakim kierunku powinna podążać nauka dziecka.

W praktyce działalności poradni nieraz zdarza się, że brakuje nowych materiałów, które moglibyśmy klientom polecić do nauki. Innym problemem mogą być mało wymagające i wyszukane materiały, bądź takie, które okazują się zbyt trudne, czy też mało zachęcające do nauki. Na tego rodzaju trudności Pszczółka reaguje szeroką gamą rozmaitych ćwiczeń o różnym stopniu trudności, z czym w tradycyjnych materiałach trudno się spotkać.

Aplikacja Pszczółka jest przyjazna dla użytkownika i niewątpliwie może być wykorzystana do codziennego użytkowania w szkole i w domu. Bardzo istotną rzeczą jednak jest to, by nauczyciele wiedzieli, w jaki sposób pomóc uczniom, jak szybko udzielać im pomocy i odpowiednich informacji jak korzystać z aplikacji w domu. Są to procedury związane z obecnymi wymaganiami w zakresie wsparcia diagnostyki pedagogicznej i potrzebą ingerencji w środowisku szkolnym. Umożliwia to przede wszystkim szybszą reakcję na potrzeby dziecka, eliminuje niepowodzenia pojawiające się przed koniecznością rozwiązywania problemów w poradni.

Uważam, że Pszczółka jest ważnym uzupełnieniem istniejącej już oferty materiałów do ćwiczenia czytania oraz wszystkich innych obszarów mających związek z nauką czytania. Moim zdaniem istotne jest, by dotarła do jak największej liczby szkół, była wykorzystywana przez nauczycieli, którzy z kolei swoje doświadczenia z pracy z nią będą mogli przekazać rodzicom, by ci z kolei mogli pracować z dziećmi w domu.

Zdecydowanie niewystarczające jest stosowanie jej tylko w poradniach. Zapewnienie nauczycielom odpowiedniego przygotowania umożliwiającego poprawne wykorzystanie Pszczółki zdecydowanie wspomogłoby poszerzenie zakresu możliwości wspierających umiejętności czytania. Warto przy tym pamiętać, że jednocześnie przyczyni się to do intensywnego zapobiegania niepowodzeniom uczniów w szkole.

Praga, 26 stycznia 2016 r. PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D. (DYS-centrum Praha o.s.; Instytut Psychologii WF UK w Pradze)